

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3146/2018
25.09.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, др Илије Зиндовића и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Милина Дорић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде за одузету непокретност, вредност спора 6.928.235,99 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4078/17 од 20.12.2017. године, у седници одржаној 25.09.2019. године, донео је

РЕЊЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 4078/17 од 20.12.2017. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 3951/15 од 04.10.2017. године, одбачена је тужба у делу којом је тражено да се утврди да је правни претходник туженог Општина Подунавље у Новом Саду на основу поравнања закљученог у Општинском суду у Новом Саду пословни број Р1 983/86 од 24.11.1986. године стекла право својине и коришћења на грађевинском земљишту тужиоца у површини од 18 ари и 72м² у КО ... и обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 6.928.235,99 динара са законском затезном каматом од 22.05.2017. године до исплате и на име накнаде трошкова поступка износ од 849.429,00 динара, све у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4078/17 од 20.12.2017. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П 3951/15 од 04.10.2017. године преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати износ од 6.928.235,99 динара са законском затезном каматом од 22.05.2017. године до исплате и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 392.250,00 динара у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 45.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био носилац права коришћења на парцелама уписаним у земљишно-књижни уложак број .. КО Земљиште се састојало од следећих парцела: кат. парц. број .. (нови број ..), број .. (нови број ..), број .. (нови број ..), број .. (нови број ..), број .. (нови број ..) и број .. (нови број ..). Парцела број .. је продата, а парцела број .. је отуђена даровним уговором. Решењем Градског комитета за комуналне послове урбанизам и саобраћај, Управе за имовинскоправне послове града Новог Сада од 26.10.1984. године тужилац је обавезан да преда Општини Подунавље у Новом Саду неизграђено грађевинско земљиште уписано у ЗКЊУЛ бр. .. КО Наведено одузето земљиште сада је државна својина са правом коришћења града Новог Сада. У Општинском суду у Новом Саду је закључено поравнање између тужиоца и Општине Подунавље у Новом Саду Р1 983/86 од 24.11.1986. године којим је Општина Подунавље у Новом Саду обавезана да тужиоцу исплати на име накнаде за вишегодишње засаде износ од 77.734,00 тадашњих динара и на име неамортизоване грађевинске вредности бушеног бунара износ од 95.826,00 тадашњих динара и одређено да се тужиоцу на име накнаде за преузето земљиште, осим за кат. парц. .. даје из друштвене својине на коришћење парцела број .. КО ... површине 34,52 ара. Од закључења поравнања тужилац нема државину непокретности која је тада била уписана у земљишно-књижни уложак број .. КО Према изводу из листа непокретности број .. КО ... кат. парц. број .. је земљиште у државној својини са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Тужилац није био у државини кат. парц. .. КО ... нити је икада поднео захтев за упис права коришћења на наведеној парцели изузев што се усмено обраћао Служби за катастар непокретности да се на његово име та парцела укњижи, али то није учињено. Тужиоцу је практично одузета површина од 18 ари и 77м².

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд налази да тужилац није имао могућности да се укњижи као власник кат. парц. .. КО ..., а ово из разлога што у време закључења предметног поравнања у поседу кат. парц. .. КО ... је била Пољопривредна организација Нови Сад ООУР "ББ" Нови Сад, улица ... број .. . Општина Подунавље која је назначеним поравнањем пренела тужиоцу право на парцели кат. парц. .. КО ... то није могла да учини јер није била титулар тог права јер је титулар наведеног права било друго правно лице тј. Пољопривредна организација Нови Сад ООУР "ББ" Нови Сад. У току поступка је утврђена висина вредности спорне имовине, на 6.928.235,99 динара, па имајући у виду чињеницу да је као претходно питање суд утврђивао да ли је назначено поравнање од 24.11.1986. године у погледу те парцеле валидно и производи дејство, налазећи да је поравнање у том делу ништаво, то је захтев за исплату тражене накнаде за одузето земљиште усвојио са позивом на одредбу чл. 2, 3, 8, 11, 25. и 29. ст. 1. и 2. Закона о експропријацији.

Одлучујући о жалби апелациони суд је оценио да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање али да је погрешно применио материјално право, па је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован. При томе, другостепени суд полази од чл. 69, 71. и 45. Закона о експропријацији ("Службени лист САПВ" бр. 27/72) налазећи да тужилац у овој правној ствари није доказао да је био онемогућен да на основу поравнања Р1 983/86 од 24.11.1986. године укњижи у јавне књиге на своје име право коришћења на кат. парц. .. КО .. . Назначена парцела је дата на име извршене експропријације за њему одузето земљиште, па тужилац не може у парници поново потраживати накнаду у номиналном износу по истом основу.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је пошао од погрешне примене материјалног права, што је за последицу имало и непотпуно утврђено чињенично стање и доношење одлуке која је морала бити укинута.

Наиме, другостепени суд полази од чињенице да је назначеним поравнањем тужилац у замену за одузете парцеле добио кат. парц. .. КО ..., те да је исти направио пропуст зашто није тражио да буде укњижен као корисник назначене парцеле. На име одузетог земљишта добио је ту парцелу па стога не може потраживати накнаду у новчаном износу.

Међутим, стоји чињеница да из списка ове правне ствари произилази да када је закључивао назначено поравнање, предметна парцела није била у власништву овде тужене већ је иста била укњижена на друго правно лице тј. на Пољопривредну организацију Нови Сад ООУР "ББ" Нови Сад. Сходно томе, тужена није ни могла пренети на друго лице одређено право на кат. парц. .. КО ... јер сама није имала то право, а по принципу да нико не може пренети више права на другог него што га сам има. Према приложеним документима (одлука Савета коопераната ООК "ВВ" ... бр. .. од 22.03.1985. године) произилази да је сагласност за замену дао тај субјект, али се не види по ком основу је тај субјект дао сагласност ако исти није био титулар права коришћења назначене парцеле .. КО Даље Градски комитет за комуналне послове, урбанизам и саобраћај – Управа за имовинскоправне послове града Новог Сада је 26.10.1984. године донела решење којим је обавезан овде тужилац да преда Општини Подунавље у Новом Саду парцеле према земљишно-књижном улошку број .. КО Из изложеног се не може утврдити да ли је то земљиште одузето тужиоцу у поступку експропријације или је само донето решење којим је назначено овде тужиоцу да то земљиште преда у државину. Правило је да кад се врши експропријација земљишта да се утврди и висина накнаде за то земљиште, а уколико се то не учини то се може учинити у ванпарничном поступку пред судом.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку, а да напред назначене чињенице нису утврђене, а које су од битног утицаја за доношење правилне одлуке.

Из напред изнетих разлога применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа

- 4 -

судија
Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић